

جان دیویی، روان‌شناس و فیلسوف معروف امریکایی (1952م)

جان دیویی روان‌شناس، مربی و فیلسوف امریکایی در 20 اکتبر 1859م در ورمونت آمریکا به دنیا آمد...

جان دیویی روان‌شناس، مربی و فیلسوف امریکایی در 20 اکتبر 1859م در ورمونت آمریکا به دنیا آمد و تحصیلات اولیه را در روستای محل تولدش فرا گرفت. او قبل از بیست سالگی در رشته فلسفه دانشگاه ورمونت فارغ التحصیل شد و پس از اخذ دکترای فلسفه، در دانشگاه کلمبیا به تدریس پرداخت. دیویی مدتی در چین به سربرد و به مردم آن سرزمین، طریقه تعلیم و تربیت جدید آموخت. زمانی نیز در ترکیه حضور داشت تا گزارشی از وضع تعلیم و تربیت را جمع‌آوری کند. جان دیویی فیلسوفی بود که پشتکار سستی‌ناپذیر یک کشاورز را با شوق یک آزادی‌خواه بی‌مبالا در هم آمیخته و در راه دگرگون کردن سیاست و فرهنگ متأخر امریکایی، به ویژه آموزش و پرورش نوین، تلاش می‌نمود. از این‌روست که مردم، او را به عنوان بنیان‌گذار آموزش و پرورش مترقی می‌شناسند. وی اعتقاد داشت که فلسفه، مشتی انتزاعات نیست که از ذهنیت محض سرچشمه گرفته باشد بلکه بنیانی اجتماعی دارد، بنابراین نیروی اجتماعی است. فلسفه دیویی به اصالت وسیله موسوم است. در این فلسفه، وجوه و صورت‌های فعالیت‌های انسانی، وسایلی هستند که انسان برای حل مسائل نفسانی و اجتماعی خود برانگیخته است. چون این مسائل همواره در تغییرند، وسایلی که در حل آن‌ها نیز به کار می‌روند باید تغییر کنند. دیویی آموزش از راه تجربه و عمل، به مقتضای احتیاجات، محصل را جانشین روش تعبدی و توسل به حافظه می‌دانست. نوشته‌های دیویی مصداق پیروزی معنا بر سبک است. عبارت‌های آن پیچیده و تکراری است و جمله‌هایش ناهموار و بیانش خشک و سخت است. لیکن زیر این ظاهر ناامید کننده، نه تنها دریایی از تفکرات بنیادی، بلکه گنجینه‌ای از اعتقادات تند نهفته است. به اعتقاد دیویی، وظیفه فلسفه در آینده این است که ذهن انسان‌ها را در مورد تضادها و منازعات زمان خود روشن سازد. هدف این فلسفه آن است که تا آن‌جا که در حیطه امکان انسانی است، به وسیله‌ای برای پرداختن به این تضادها بدل شود. دیویی بر این عقیده بود که کمال، هدف غایی نیست بلکه فرایند مستمر کامل شدن، بالغ گردیدن و تهذیب یافتن، هدف زندگی است. از دیویی آثار متعددی برجای مانده که طرح یک نظریه انتقادی در اخلاق، مطالعاتی در نظریه منطقی، دموکراسی و تعلیم و تربیت، تجربه و طبیعت و در جستجوی یقین از آن جمله است. جان دیویی سرانجام در اول ژوئن 1952م در 93 سالگی درگذشت. (ر.ک: 30 اکتبر)